

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettely>Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?
Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?

Luxemburg

1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?

Luxemburgin suurherttuakunnassa toimivaltainen tuomioistuin siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa on alueellinen tuomioistuin. Suurherttuakunnassa on kaksi tuomiopiiriä, joiden piirituomioistuimet (*tribunal d'arrondissement*) kokoontuvat Luxemburgin kaupungissa ja Diekirchissä.

Piirituomioistuin on toimivaltainen kaikissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, joissa toimivaltaa ei ole laissa säädetty jollekin toiselle tuomioistuimelle. Huomattakoon, että eräiden toisten maiden tilanteesta poiketen Luxemburgissa ei ole erityistuomioistuinta sellaisille kauppaoikeudellisille asioille, jotka on osoitettu piirituomioistuimen erityisjaostojen käsiteltäviksi. Kauppaoikeudellisiin asioihin sovelletaan kuitenkin yksinkertaistettua menettelyä.

Erityistuomioistuimilla on toimivalta lähinnä seuraavissa asioissa:

Vähäiset asiat – Jos riita-asiassa on kysymys enintään 10 000 euron vaateesta, toimivalta on rauhantuomarilla (*juge de paix*). Luxemburgin suurherttuakunnassa on kolme rauhantuomioistuinta (*justice de paix*): Luxemburgin kaupungissa, Esch-sur-Alzettessa ja Diekirchissä; kukin niistä on toimivaltainen tietyllä alueella.

Työoikeudelliset asiat – Jos riidan aiheena on työ sopimuksen täytäntöönpano, toimivalta on työtuomioistuimella. Suurherttuakunnassa on kolme työtuomioistuinta (*tribunal de travail*): Luxemburgin kaupungissa, Esch-sur-Alzettessa ja Diekirchissä; kukin niistä on toimivaltainen tietyllä alueella.

Käytännössä työtuomioistuin sijaitsee rauhantuomioistuimen tiloissa.

Vuokrasopimuksia koskevat asiat – Laissa on säädetty rauhantuomareille toimivalta käsitellä vuokrasopimusten täytäntöönpanoa koskevia riitoja riidan arvosta riippumatta. Huomattakoon, että jos riita koskee vuokran määrää, laissa säädetään, että ennen asian vireillepanoa toimivaltaisessa rauhantuomioistuimessa on pyydyttävä jokaisessa kunnassa toimivan vuokralautakunnan lausunto.

Naapuruusasiat – Suurin osa naapuruusasioista, jotka liittyvät esimerkiksi nautintaoikeuksiin tai naapuruudesta johtuviin rasitteisiin, kuuluu rauhantuomarien toimivaltaan. Jos riita kuitenkin pahenee ja esitetään vahingonkorvausvaatimuksia, vaateen suuruus on ratkaiseva. Jos se on yli 10 000 euroa, toimivalta kuuluu piirituomioistuimelle.

Sosiaaliturva-asiat – Laissa säädetään, että sosiaaliturva-asioita käsittelevällä välitystuomioistuimella (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) on toimivalta päättää sosiaaliturva-asioita koskevista riidoista. Välitystuomioistuimen toimipaikka on Luxemburgin kaupungissa, ja sen toimivalta ulottuu koko suurherttuakunnan alueelle.

Ylivelkaantuminen – Toimivalta ylivelkaantumista koskevissa kysymyksissä kuuluu lain mukaan rauhantuomareille.

2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?

2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistuinta (esim. käräjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?

Rauhantuomarit ovat toimivaltaisia ratkaisemaan siviili- ja kauppaoikeudelliset asiat, joissa vaateen suuruus on enintään 10 000 euroa (korjoja ja kuluja ei oteta huomioon). Tuon summan ylittävissä asioissa piirituomioistuin on toimivaltainen.

Piirituomioistuin on aina toimivaltainen asioissa, jotka eivät edellytä rahallista arviointia, kuten perheasioissa.

2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)

2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuksien pääsääntö

Toimivaltainen tuomioistuin on yleensä vastaajan kotipaikan tuomioistuin. Tämä sääntö selittyy halusta suojella vastaajaa, jonka oletetaan olevan helpompi puolustautua asuinpaikkansa lähimmässä rauhantuomioistuimessa.

Jos vastaaja on luonnollinen henkilö, tuomioistuin on hänen asuin- tai oleskelupaikkansa tuomioistuin.

Jos vastaaja on oikeushenkilö (yhdistys tai yritys), tuomioistuin voi olla paitsi kyseisen oikeushenkilön rekisteröidyn toimipaikan tuomioistuin, myös sellaisen paikkakunnan tuomioistuin, jossa sillä on sivutoimipiste tai tytäryhtiö, edellyttäen että oikeushenkilöllä on kyseisellä paikkakunnalla edustaja, jolla on toimivalta edustaa sitä kolmansiin nähden ja että kyseinen riita-asia liittyy tuon sivutoimipisteen tai tytäryhtiön toimintaan.

2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä

2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?

Sopimusasiat – Kantaja voi viedä asian vastaajan asuinpaikan tuomioistuimeen tai sopimuksen luonteen mukaisesti joko tavaran toimituspaikan tai palvelun suorituspaikan tuomioistuimeen.

Sopimukseen perustumattomat vahingonkorvaukset ja rikosasian yhteydessä esitettävät siviilioikeudelliset vaatimukset – Kanne voidaan nostaa vastaajan asuinpaikan tuomioistuimessa tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vahinko tai vahingon aiheuttanut teko on sattunut.

2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?

Seuraavissa tapauksissa:

1. hakemukset, jotka koskevat erilaisia avioliiton solmimiseen liittyviä asioita, kuten alaikäisten avioliittolupaa, avioliiton mitättömäksi julistamista, vihkimisen lykkäyksen kumoamista tai jatkamista tai avioesteestä ilmoittamista;
2. hakemukset, jotka liittyvät avioehtosopimukseen ja aviovarallisuussuhteisiin, ja hakemukset, jotka liittyvät omaisuuserien erottamiseen;
3. hakemukset, jotka koskevat puolisoitten keskinäisiä oikeuksia ja velvollisuuksia sekä osallistumista perheen yhteiseen talouteen (koskee sekä aviopuolisoita että rekisteröidyn parisuhteen osapuolia);
4. rekisteröidyn parisuhteen purkamisen;
5. hakemukset, jotka koskevat elatusapua;
6. hakemukset, jotka liittyvät tapaamis- ja luonapito-oikeuteen sekä lasten huoltoon ja kasvatukseen osallistumiseen;
7. huoltajuuteen liittyvät hakemukset, lukuun ottamatta hakemuksia, jotka liittyvät huoltajuuden peruuttamiseen;
8. päätökset, jotka koskevat lakimääräistä oikeutta alaikäiselle kuuluvan omaisuuden hoitoon, ja päätökset, jotka liittyvät alaikäisten edunvalvontaan;

9. hakemukset, jotka koskevat sellaisten henkilöiden kotiinpaluun kieltämistä, jotka on häädetty asunnostaan perheväkivallasta 8 päivänä syyskuuta 2003 annetun lain, sellaisena kuin se on muutettuna, 1 §:n 1 momentin nojalla, ja niiden kieltöjen voimassaolon jatkamista, joita tämä häättö merkitsee kyseisen lain 1 §:n 2 momentin nojalla, sekä valitukset näistä päätöksistä.

Ellei asiasta ole annettu muita erityismääryksiä, alueellisesti toimivaltainen piirituomioistuin on

1. sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa perheen asuinpaikka sijaitsee;
2. mikäli vanhemmat asuvat erillään, sen vanhemman asuinpaikan tuomioistuin, jonka luona alaikäiset lapset tavallisesti asuvat, jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, tai yksinhuoltajana toimivan vanhemman asuinpaikan tuomioistuin;
3. muissa tapauksissa sen osapuolen asuinpaikan tuomioistuin, joka ei tehnyt menettelyssä aloitetta.

Jos hakemus on tehty yhdessä, toimivaltainen tuomioistuin on osapuolten valinnan mukaan sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa on jommankumman osapuolen asuinpaikka.

Jos riita koskee vain puolisoiden välistä elatusapua, osallistumista lapsen huoltoon ja kasvatukseen, osallistumista perheen yhteiseen talouteen tai kiireellisiä ja väliaikaisia toimenpiteitä rekisteröidyn parisuhteen purkautumisen yhteydessä, toimivaltainen tuomioistuin voi kuitenkin olla sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa asuu velkojana oleva osapuoli (puoliso tai entinen kumppani) tai se vanhempi, joka vastaa pääasiassa lasten, myös täysi-ikäisten, huollosta.

Alueellinen toimivalta määräytyy sen asuinpaikan mukaan, joka oli voimassa silloin kun hakemus jätettiin tai avioero pantiin vireille.

Jos on esitetty jäsenvaltioiden keskinäistä oikeusapua koskeva hakemus lasten huoltajuuden ja tapaamisoikeuden alalla, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka alueella lapsi asuu tai lapsen oletetaan asuvan.

Avio- tai asumuseroa ja sen seurauksia koskevissa asioissa toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä on puolisoiden yhteinen asuinpaikka, vastaajana toimivan puolison asuinpaikka tai yhteisellä päätöksellä haettavan avioeron tapauksessa jommankumman puolison asuinpaikka.

Perintöoikeudellisissa asioissa toimivalta on vainajan viimeisen asuinpaikan tuomioistuimella.

Vuokrasopimusten yhteydessä toimivalta on rakennuksen sijaintipaikan tuomioistuimella.

Työoikeudellisissa asioissa toimivalta on työskentelypaikkakunnan tuomioistuimella. Eräissä tapauksissa, joissa työnantaja on käynnistänyt oikeusmenettelyn toisessa jäsenvaltiossa asuvaa palkansaajaa vastaan, toimivalta on palkansaajan asuinpaikan tuomioistuimella.

2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?

Luxemburgin laissa hyväksytään oikeuspaikkalausekkeen pätevyys; kyseisellä lausekkeella osapuolet sopivat, että heidän mahdollinen riitansa käsitellään tietyssä tuomioistuimessa.

Oikeuspaikkalausekkeilla on erityistä merkitystä, jos riidassa on mukana useista valtioista olevia osapuolia. Lausekkeilla voidaan määrittää etukäteen, missä oikeusistuimessa mahdollinen riita ratkaistaan. Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken kyseisten lausekkeiden pätevyyssehoista on säädetty 12 päivänä joulukuuta 2012 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1215/2012.

Osapuolet voivat sopia myös siitä, missä toimivaltaisessa tuomioistuimessa käsitellään niiden puhtaasti sisäiset riidat. Tällaisessa tapauksessa osapuolet voivat pyytää rauhantuomaria ratkaisemaan riidan, joka ei yleensä kuuluisi hänen toimivaltaansa riidan arvon tai alueellista toimivaltaa koskevien sääntöjen takia. Osapuolten välinen sopimus voi olla nimenomainen tai perustua siihen, että vastaaja saapuu oikeuden eteen ja alkaa ajaa asiaansa esittämättä etukäteen ja ennen vastineen antamista vastalauseetta, joka koskee riita-asiaa käsittelevän tuomarin toimivaltaa. Osapuolet eivät kuitenkaan voi menetellä samalla tavalla piirituomioistuimessa, koska tällöin vaateen arvoon perustuvat toimivaltasäännöt kuuluvat oikeusjärjestyksen perusteisiin.

Oikeuspaikkalauseke on pätevä vain, jos molemmat osapuolet ovat sen tosiasiallisesti hyväksyneet. Yhteisymmärrys on osoitettava yleisten oikeussääntöjen mukaisesti.

Osapuolten mahdollisuutta valita tuomioistuin on toisinaan rajoitettu lailla. Niinpä laissa kuluttajan oikeusturvasta todetaan mitättömiksi lausekkeet, joilla pyritään kieltämään kuluttajan oikeus kannella tarvittaessa yleisiin tuomioistuihin.

3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

Luxemburgin laissa säädetty erityistuomioistuimet (työtuomioistuin, vuokrasopimuksia käsittelevä rauhantuomioistuin, hallintotuomioistuin ja sosiaaliturva-asioita käsittelevä välitystuomioistuin) käsittelevät kaikki niille osoitetut riita-asiat vaateen arvosta riippumatta.

Siten esimerkiksi rauhantuomarin, joka on yleisten oikeussääntöjen mukaan toimivaltainen vain, jos kysymys on enintään 10 000 euron vaateesta, ei tarvitse ottaa huomioon tätä rajaa, kun hän käsittelee vuokrasopimusta koskevaa riitaa.

Alueellinen toimivalta:

Alueellisen toimivallan yleissääntö

Toimivalta on yleensä vastaajan asuinpaikan tuomioistuimella, mutta on olemassa erityistuomioistuimia koskevia poikkeuksia.

Niinpä esimerkiksi työtuomioistuimista toimivaltainen on yleensä sen paikkakunnan tuomioistuin, jolla työpaikka sijaitsee, eikä jommankumman osapuolen asuinpaikan työtuomioistuin. Samoin vuokrasopimusta koskeva riita on vietävä sen paikkakunnan tuomioistuimeen, jolla sopimuksen kohteena oleva tila sijaitsee.

Asia ei koske hallintotuomioistuinta eikä sosiaaliturva-asioita käsittelevää välitystuomioistuinta, sillä niillä on toimivalta koko Luxemburgin suurherttuakunnan alueella.

Poikkeukset yleissäännöstä

Erityistuomioistuimille on myönnetty erityinen toimivalta, eivätkä osapuolet yleensä voi valita muuta tuomioistuinta kuin sen, joka on lailla osoitettu.

Alakohtaisen toimivallan katsotaan yleensä kuuluvan oikeusjärjestyksen perusteisiin (esimerkiksi työoikeuden alalla), mikä merkitsee, että tuomarin on otettava esiin kysymys toimivallan puuttumisesta silloinkin, kun osapuolet eivät kiinnitä asiaan huomiota. Kuten edellä on selitetty, tästä periaatteesta poiketaan rauhantuomarin edessä tapauksissa, joissa riidan arvo ylittää tuomioistuimen toimivallan ja osapuolten välillä on nimenomainen tai hiljainen sopimus. Tässä tapauksessa rauhantuomari ei voi kieltäytyä käyttämästä toimivaltaansa.

Linkkejä

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Asiakirjoja

Tuomioistuinlaitos (FR) PDF (147 Kb) 

Päivitetty viimeksi: 21/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.